

PRESENTACIÓ

Heus ací el segon ANUARI de la nova època de l'Institut d'Estudis Catalans. El seu contingut és anàleg al de l'any anterior i respon al propòsit de donar a conèixer la vida corporativa de l'Institut durant el curs que acaba de finir. A més de la lliçó inaugural del curs 1990-1991 —sobre *La ciutat metropolitana i la unitat de Catalunya*, del professor Lluís Casassas i Simó, amb la qual la geografia i l'ordenació del territori han estat per primera vegada presents en un acte inaugural de curs— i dels resums de cadascun dels nou plens de l'Institut tinguts durant l'any acadèmic, aquest ANUARI conté a continuació tres documents que el Consell Permanent de l'Institut ha considerat oportú de reproduir ací. Són la *Llei sobre l'autoritat lingüística de l'Institut d'Estudis Catalans*, aprovada unànimement pel Parlament de Catalunya el dia 24 d'abril d'enguany i promulgada pel president de la Generalitat el dia 3 de maig; la *Declaració* feta pel Ple de l'Institut el dia 21 de maig següent sobre l'esmentada Llei, i les paraules dites pel president de l'Institut en presentar oficialment els tres volums del llibre *La recerca científica i tecnològica a Catalunya, 1990*, publicat amb la col·laboració de la CIRIT. No es tracta, en aquesta introducció a l'ANUARI que necessàriament ha d'ésser breu, de fer la glossa de cap d'aquests escrits, ni tan sols de comentar-los. Serà suficient al·ludir-los i citar-ne algun fragment amb el propòsit d'estimular-ne la lectura *in extenso*.

La referida Llei reconeix en el seu preàmbul que «la normativa fixada per l'Institut d'Estudis Catalans constitueix el marc per al funcionament de la llengua i n'assegura el desenvolupament amb la coherència indispensable en tot el domini lingüístic i a qualsevol nivell»,

reconeixement que l'article 1 de la part dispositiva de la Llei ratifica tot afirmant que «l'Institut d'Estudis Catalans és la institució encarregada d'establir i actualitzar la normativa lingüística del català, sens perjudici de les altres funcions que li atorguen els seus Estatuts». Més enllà dels nivells acadèmics propis de l'actuació de l'Institut, l'abast real de la Llei serà el que les administracions i els usuaris de la llengua li voldran donar.

La *Declaració*, emesa pel primer Ple de l'Institut reunit després de l'aprovació de la Llei, fa diverses consideracions sobre «el català natiu» i sobre les falses dicotomies normatiu/no normatiu i correcte/incorrecte. Seguidament diu que l'Institut considera la Llei «com una ratificació institucional i pública del paper que ha assumit des de la seva fundació, en l'establiment i l'actualització de la normativa de la llengua catalana», i fa una crida a les institucions, a les entitats professionals i als diferents sectors socials per tal d'aprofundir en una col·laboració que garanteixi l'ús del català «amb la màxima adequació, flexibilitat i qualitat». L'Institut és molt conscient de les velles i renovades responsabilitats que li incumbeixen pel que fa a la llengua, i paral·lelament, la Llei del 3 de maig del 1991 ha suscitat dins la Secció Filològica unes expectatives de treball que —si disposa dels recursos adequats— sens dubte que es reflectiran a partir d'ara en les futures memòries d'activitats anuals.

Del tercer document, en caldria destacar la part final, que en realitat repeteix unes anàlisis i unes propostes fetes col·lectivament, i no pas improvisades per l'orador en un acte circumstancial, per important i solemne que fos. En aquest document, després d'insistir sobre la capacitat de convocatòria de l'Institut manta vegada demostrada, hom reivindica per a l'Institut un paper actiu en les tasques de recerca; paper que l'Institut entén que hauria d'exercir en quatre nivells: *a)* d'*assessorament*, perquè l'Institut té autoritat suficient en tots els àmbits de recerca; *b)* de *coordinació*, perquè el caràcter independent de l'Institut pot facilitar més que cap altra institució una coordinació interdisciplinària i interinstitucional; *c)* de *promoció*, perquè l'Institut és un òrgan prou flexible i informat per a «poder plantejar a temps la iniciació d'activitats de recerca que no són assumides encara per les institucions polítiques i acadèmiques», i *d)* de *realització*, perquè l'Institut amb les seves filials disposa de personal i d'una infraestructura idònia per a la recerca en determinats àmbits centrats temàticament en els Països Catalans.

Tan allunyat de qualsevol forma de falsa modèstia com d'un afany de protagonisme pretensions, l'Institut d'Estudis Catalans espera que, en l'anunciada promoció i programació de la recerca a Catalunya, tin-

drà el paper que li pertoca tant per tradició com per les possibilitats de la seva situació actual.

La resta de l'ANUARI segueix la pauta preestablerta: dades pressupostàries, premis i borses d'estudi atorgats per l'Institut, i la incidència del pas de l'any en la vida dels seus membres.

Durant el curs 1990-1991 l'Institut ha sofert la pèrdua de dos dels seus homes més qualificats: el senyor Miquel Coll i Alentorn, de la Secció Històrico-arqueològica, i el senyor Francesc de B. Moll i Casanovas, de la Secció Filològica. Al lloc corresponent el lector trobarà diversos escrits necrològics dedicats a llur memòria.

En aplicació dels Estatuts vigents, per raó d'edat, tres membres han passat a la categoria d'emèrits —cosa que no vol dir que l'Institut es privi de llur col·laboració, ni tan sols en les tasques de govern— i, com a prova de la capacitat d'autorenovació corporativa, deu personalitats procedents del camp de les lletres i de les ciències socials n'han estat elegits nous membres. Tant dels emèrits com dels recentment ingressats, en publiquem una breu nota biogràfica.

Després de la llista de membres i de càrrecs directius de cadascuna de les seccions, el Consell Permanent ha trobat pertinent i just de donar la nòmina d'aquelles persones que des de llocs de responsabilitat diversa, amb llur treball diari, fan possible el funcionament regular i normal de l'Institut. Tots ells plegats, amb els socis de les societats filials, formen la gran família de l'Institut d'Estudis Catalans.

Emili Giralt i Raventós
President